

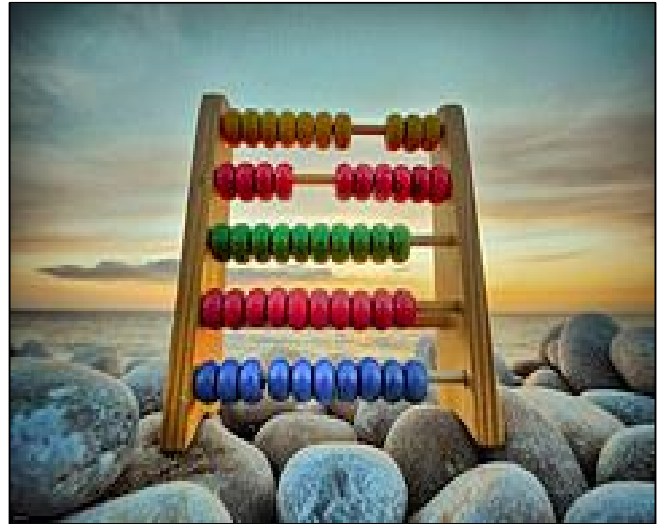
rekenles op maat

22/11/2009 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

De rekenboeken worden uitgedeeld en de schriften worden open gedaan. We gaan rekenen.

Er wordt even kort teruggekeken naar de vorige les en wat daar is geoefend en geleerd. Daarna wordt de les van vandaag erbij gepakt.

Leuk om eens te zien hoe een rekenles op een andere school, bij een andere leerkracht eruit ziet.

Als de leerkracht aan zijn instructie wil beginnen, pakken enkele leerlingen hun rekenwerk op en gaan naar de gang om daar zelfstandig te gaan werken. De reguliere leerstof is voor hen te moeilijk en daarom hebben zij een remediërend programma op een lager niveau. Ze hebben een eigen map met daarin werkbladen.

Als ik even bij hen op de gang ga zitten, zie ik dat zij verschillende opdrachten moeten maken: optellen met grote getallen, omrekenen van lengtematen en rekenen met kommagetallen. Nergens in de map met werkbladen staat uitgelegd hoe zij dit moeten doen. Navraag leert dat zij twee keer in de week een half uur uitleg krijgen van de remedial teacher. Soms krijgen zij ook nog wat extra hulp van de eigen meester.

De leerkracht is enthousiast en vertelt trots over 'onderwijs op maat' en 'aansluiten op de onderwijsbehoefte'. Het klinkt inderdaad mooi: een aangepast programma op maat. Maar hoe effectief is een dergelijk programma? De leerlingen krijgen minder dan twee uur instructie per week. Ze profiteren niet van de instructie die de leerkracht in de klas geeft. En het wordt hen bovendien onmogelijk gemaakt om zich een vaardigheid eigen te maken, want er wordt van de hak op de tak gesprongen.

Misschien is dit ook wel de reden waarom deze leerlingen zijn uitgevallen. De realistische rekenmethode die in de klas wordt gebruikt, behandelt per les ook veel verschillende onderwerpen. Vandaag is dat digitale klokken omzetten naar analoge, aflezen van lijngrafieken en het optellen aftrekken van breuken.

Uitleg wordt er niet gegeven, wel mogen leerlingen allemaal hun eigen oplossingsstrategie laten horen aan de leerkracht. Sommige kinderen raken hierdoor in de war en kunnen tijdens de verwerking niet uitleggen hoe de sommen moeten worden opgelost.

De leerlingen op de gang maken een bladzijde uit hun map met werkbladen en gaan daarna op de computer verder oefenen. De leerkracht is best trots op de computers die sinds enkele weken zijn voorzien van een paar mooie rekenprogramma's. Daar leren de kinderen veel van.

Ja, computers zijn geduldige leermeesters en zijn prima geschikt om reeds aangeboden leerstof goed in te slijpen. Zeker ook goed voor deze zwakke rekenaars. Maar om naar een hoger rekenniveau te worden getrokken, hebben zij instructie nodig en dat ontvangen zij niet.

Mijn gedachten dwalen af. Wat zou het mooi zijn als er in een rekenles een duidelijk leerdoel zou worden gesteld. Een leerdoel dat betrekking heeft op een specifieke rekenbewerking, bijvoorbeeld optellen met breuken. Een minimum-leerdoel voor de klas als geheel en een verdiepingsdoel voor de rekenwonders.

Alle leerlingen, sterke en zwakke rekenaars, zouden kunnen profiteren van de instructie die de leerkracht geeft. De leerkracht kan in deze instructie rekening houden met deze verschillen en aan

“De allerzwaksten worden niet bij voorbaat opgegeven en onder het mom van ‘onderwijs op maat’ verbannen naar de gang.”

de sterke rekenaars moeilijkere vragen stellen. De zwakke rekenaars zien en horen naast de basisinstructie ook deze moeilijkere opdrachten en krijgen de kans op zich hieraan op te trekken. Na de instructie gaan de sterke rekenaars aan de slag, terwijl een deel van de klas verlengde instructie ontvangt. De allerzwaksten krijgen nogmaals verlengde instructie om het gestelde leerdoel te kunnen behalen. Zij worden niet bij voorbaat opgegeven en onder het mom van 'onderwijs op maat' verbannen naar de gang.

In de verwerking kan ook worden gedifferentieerd: moeilijkere bewerkingen voor de rekenwonders en voor hen ook meer opdrachten waarin het geleerde moet worden toegepast.

Opeens ontwaak ik uit mijn dagdroom en voel de hand van de leerkracht op mijn schouder. Hij lacht en zegt dat de rekenles voorbij is. Na schooltijd praten we met elkaar verder en zijn het eens over het feit dat een realistische rekenmethode differentiëren erg moeilijk maakt. Dagelijks beginnen met een kwartiertje instructie en oefenen voor alle kinderen lijkt ons een mooie oplossing voorlopig. Nu is het wachten op de eerste rekenmethode die mijn dagdroom mogelijk maakt. En die komt er zeker: Reken Zeker!